

VRAAG OM INFORMATIE

nr. 14

van **MIEN VAN OLMEN**

datum: 27 mei 2026

aan de **VLAAMSE NUTSREGULATOR**

Gemeentelijke saneringsverplichting - Responsabilisering rioolbeheerders

Via de waterfactuur ontvangen de gemeentelijke rioolbeheerders een gemeentelijke saneringsbijdrage. Deze dient voor de financiering van:

- het aanleggen van rioleringen (inclusief pompstations, overstorten, ...) en grachten;
- het bouwen van kleinschalige of individuele afvalwaterzuiveringsinstallaties;
- het onderhoud en de exploitatie van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur.

Met het besluit van de Vlaamse Regering over de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting worden openbare dienstverplichtingen voor de rioolbeheerders vastgelegd voor wat betreft de invulling van de saneringsverplichting op het gemeentelijk niveau. Dit besluit verplicht de gemeentelijke rioolbeheerders om een meerjarenplanning op te maken en te rapporteren.

- Dit meerjarenplan dient een overzicht te bevatten van de geplande investeringen in de volgende zes jaar, alsook een duiding van de manier waarop de investeringen en het beheer zullen worden gefinancierd.
- De gemeentelijke rioolbeheerders dienen ook te rapporteren over de totale saneringsopbrengsten. Deze omvatten naast de opbrengsten uit de gemeentelijke saneringsbijdragen, ook de opbrengsten van aansluitingen, andere dienstprestaties, rioolbelastingen en boetes, werkingssubsidies, financiële opbrengsten, uitzonderlijke opbrengsten en verrekeningen op kapitaalsubsidies.

Met voornoemde gegevens kan een indicatie opgemaakt worden van de mate waarin een gemeente de beschikbare bijdragen en andere inkomsten uit sanering ook effectief besteedt aan de invulling van haar saneringsplicht.

Middelen voor gemeentelijke sanering zijn broodnodig om de saneringsplicht volwaardig te kunnen invullen en de grote ambitie inzake goede waterkwaliteit na te streven. Met een aanpassing van het programmadecreet verhoogde het Vlaams Parlement het maximale gemeentelijke tarief voor sanering vanaf 1 januari 2025.

Er moet echter nauwlettend op toegezien worden dat gemeentelijke saneringsbijdragen, die geïnd worden via de drinkwaterfactuur van de burger, niet oneigenlijk gebruikt zouden worden door lokale besturen ter financiering van andere doeleinden.

Volgens mijn eerdere schriftelijke vraag aan minister Brouns (nr. 368 van 5 februari 2025) hadden in 2023 137 gemeenten een kostendekkingsgraad van boven de 100% en hadden ze dus meer boekhoudkundige opbrengsten dan kosten voor sanering. 59 gemeenten hadden een kostendekkingsgraad onder de 100%. Met andere woorden 70% van de lokale

besturen inden in 2023 boekhoudkundig meer inkomsten voor sanering dan dat er uitgaven voor sanering waren. Het is belangrijk om een evaluatie te maken op basis van een zesjarige meerjarenplanning.

In de loop van 2025 maakten de lokale besturen een nieuw strategisch meerjarenplan op voor de bestuursperiode 2026-2031.

Graag leg ik volgende vragen voor aan de Vlaamse Nutsregulator (VNR):

1. Volgens de website van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (<https://vmm.vlaanderen.be/feiten-cijfers/water/waterfactuur/tarieven-kraanwater-voor-gezinnen>) inden in 2025 19 gemeenten niet het maximale bedrag van de gemeentelijke saneringsbijdrage. Volgens de toelichting tijdens de commissie op 26 mei 2026 (vraag om uitleg over de verplichte maximale saneringsbijdrage als voorwaarde voor rioleringsubsidies) is dat aantal ondertussen gedaald tot nog slechts 11 steden of gemeenten.

Kan de VNR verduidelijken welke steden of gemeenten momenteel niet het maximale bedrag van de gemeentelijke saneringsbijdrage innen?

2. Kan de VNR de kostendekkingsgraad sanering per gemeente voor 2024 en 2025 meedelen?
3. Kan de VNR de jaarlijks geraamde te innen gemeentelijke saneringsbijdrage in Vlaanderen voor 2026 tot en met 2031 volgens de goedgekeurde lokale meerjarenplannen meedelen?
4. Kan de VNR de jaarlijks geraamde te ontvangen GIP-subsidies in Vlaanderen voor 2026 tot en met 2031 volgens de goedgekeurde lokale meerjarenplannen meedelen?
5. Kan de VNR de analyse op basis van het meerjarenplan 2026-2031 en de daarin opgenomen geplande kosten/opbrengsten in functie van de lokale saneringsopgave meedelen per gemeente? Met andere woorden wat is de geraamde kostendekkingsgraad inzake sanering voor de geplande bestuursperiode 2026-2031 per gemeente?
6. Is er een onderscheid vast te stellen tussen de rioolbeheerders?
7. Welke stappen worden ondernomen indien op basis van het goedgekeurde meerjarenplan geconcludeerd kan worden dat een gemeente de beschikbare bijdragen en andere inkomsten uit sanering onvoldoende besteedt aan de invulling van haar saneringsplicht?